

04.07.2014.
Nr. 1-5.2./86

**Zemkopības ministrijai
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrijai**

informācijai:

Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomei

EK pārstāvniecībai Latvijā

Zemnieku Saeimai

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijai

Dabas aizsardzības pārvaldei

Lai apspriestu bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanas problēmas saistībā ar Lauku attīstības programmas finansējuma saņemšanas nosacījumiem, šī gada 17. jūnijā Dvietes palienes dabas parkā notika seminārs „Bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošana Lauku attīstības programmas kontekstā”. Semināru Latvijas Dabas fonds organizēja Eiropas Komisijas (EK) LIFE+ programmas projekta „Griezes biotopu atjaunošana Natura 2000 teritorijā Dvietes paliene” un projekta “Ilgtspējīgas attīstības veicināšana, integrējot vides un dabas aizsardzības prasības politikas plānošanas dokumentos” ietvaros. Saistībā ar to, ka Latvijas Lauku attīstības programma ir lielā mērā vērsta uz lauksaimniecisko ražošanu, atbalsta saņemšanas nosacījumi dažkārt nonāk pretrunā ar citu tās mērķu sasniegšanu, tostarp tradicionālās ainavas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Gan LIFE+ projekta pasākumu, tostarp palieņu zālāju atjaunošanas un apsaimniekošanas, ilglaicība pēc projekta beigām, gan zālāju biotopu un ar tiem saistīto sugu stāvoklis valstī kopumā būs tieši atkarīgs no Latvijas Lauku attīstības programmas finansējuma.

Seminārā aicinājām piedalīties gan Zemkopības Ministrijas, gan Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvjus. Tā kā ministriju pārstāvji aizņemtības dēļ seminārā nepiedalījās, tad nosūtām priekšlikumus, par kuriem saistībā ar Tiesājumiem maksājumiem un Lauku attīstības programmu vienojās semināra dalībnieki:

- 1) teritorijas, kurās zālāju biotopi atjaunoti par EK LIFE programmas un citu projektu, kuros tiek izmantots sabiedriskais finansējums, līdzekļiem, iekļaut atbalsttiesīgajās platībās uzreiz pēc šo projektu beigām, lai nodrošinātu šo platību nepārtrauktu apsaimniekošanu un sabiedriskā finansējuma ieguldījuma ilgtspēju, un samazinātu šo atgūto lauksaimniecības zemju atkārtotas pamešanas risku;
- 2) atcelt prasību par ganību apļaušanu dabisko zālāju biotopos, lai ganību dzīvniekiem rudenī un ziemā būtu labvēlīgāki barošanās apstākļi;
- 3) tiešmaksājumu saņemšanai neievieš nosacījumu par obligātu divreizēju zālāju nopļaušanu, jo tas katastrofāli ietekmētu pļavu putnu populācijas (pielikumā pievienojam Latvijas Ornitoloģijas biedrības sagatavoto informāciju par divreizējās pļaušanas ietekmi uz griezes populāciju);

4) rast iespēju Agrovides pasākuma “Bioloģiski vērtīgo zālāju uzturēšana” nosacījumus noteikt arī detālāk saimniecības līmenī, izmantojot agrovides plānus, tā nodrošinot mērķtiecīgu konkrētam biotopam vai sugai nepieciešamu apsaimniekošanu;

5) rast iespēju Agrovides pasākuma “Bioloģiski vērtīgo zālāju uzturēšana” kontroli vērst uz bioloģiskās daudzveidības uzturēšanas rezultātu kontroli, par kontrolieriem piesaistot sertificētus dabas ekspertus zālāju biotopu un zālāju putnu jomā, kā tas jau šobrīd notiek dažās citās Eiropas valstīs.

Vēstulē minētos priekšlikumu atbalsta Latvijas Dabas fonds, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, biedrība Dvietes senlejas pagastu apvienība, Gaļas liellopu audzētāju biedrība un ARK fonds.

Ar cieņu,

Latvijas Dabas fonda Valdes p.i.

Liene Auniņa

A.Briedis, 26309648
andrejs.briedis@ldf.lv

Divreizējās pļaušanas ietekmē uz griežu populāciju

Būtība:

Latvijā grieze ir izplatīta dispersi – vienmērīgi visā valsts teritorijā, nekonzentrējoties kādās noteiktās vietās (Priednieks u.c. 1989, LOB 2000–2004, interneta publikācija). Ir aprēķināts, ka no Latvijas populācijas vērtējuma griezei – 38000 – 50000 tēviņu (Keišs 2006), tikai apmēram 4000 apdzīvo Natura 2000 aizsargājamās teritorijas (Keišs 2011), pārējās dzīvo ārpus aizsargājamām teritorijām un ir atkarīgas no VISPĀRĒJIEM lauksaimniecības noteikumiem, vairāk nekā puse populācijas Latvijā apdzīvo dažādus zālājus (Keišs 2006).

Problēma:

Lai izvestu mazuļus līdz lidotspējai griezei no pirmās svaigās olas ir nepieciešami ne mazāk kā 2 mēneši (Glutz von Blotzheim u.a. 1973, Cramp, Simmons 1980). Ja lauksaimnieciskās darbības kritērijos Latvijas Republikas Zemkopības ministrija grib noteikt obligātu zāles pļaušanu divas reizes sezonā, tas praktiski nozīmē to, ka grieze nevar sekmīgi izvest mazuļus šajās vietās un Latvijas griežu populācija ir pakļauta iznīcībai, jo lielākā daļa populācijas dzīvo šādās vietās.

Latvijas Ornitoloģijas biedrība (*BirdLife Latvia*) kategoriski iestājas pret obligātu divreizējās pļaušanas ieviešanu kā lauksaimnieciskās darbības kritēriju Latvijā.

sagatavoja Dr. biol. Oskars Keišs, oskars.keiss@llu.lv

Cramp, S., K. E. L. Simmons. 1980. The birds of the Western Palearctic. Vol. 2. Oxford University Press, Oxford, UK. 695 p.

Glutz von Blotzheim, U. N., K. M. Bauer, E. Bezzel. 1973. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 5: Galliformes und Gruiformes. Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main. 700 S.

Keišs, O. 2006. Lauksaimniecības pārmaiņu ietekme uz griezes *Crex crex* (L.) populāciju Latvijā: skaita dinamika, biotopu izvēle un populācijas struktūra. Disertācija. Latvijas Universitāte, 100 lpp.

Keišs, O. 2011. Conservation of Corncrakes in Latvia 1989–2010: Agricultural landscapes vs. Natura 2000 sites. Abstract book of 8th Conference of the European Ornithologists' Union: 183.

Priednieks, J., M. Strazds, A. Strazds, A. Petriņš, J. Vīksne (red.). 1989. Latvijas Ligzdojošo putnu atlants 1980–1984. Zinātne, Rīga. 352 lpp.